

Все эти мошенники были хорошими психологами и делали ставку на доверчивость граждан, готовых разбогатеть без собственных усилий.

Мошенничество в сфере финансово-кредитных отношений в современный период является в Украине одним из самых опасных среди экономических преступлений. По степени и характеру негативных последствий такое мошенничество крайне отрицательно сказывается на развитии экономических реформ, поскольку создает отрицательный имидж Украине в международном сотрудничестве, что препятствует поступлению зарубежных инвестиций в украинскую экономику.

Можно выделить такие сферы мошенничества, имеющие место в Украине: мошенничество в кредитно-банковской сфере; мошенничество через Интернет; мошенничество в сфере страхования; мошенничество в сфере распределения бюджетных средств; мошенничество в сфере деятельности небанковских финансово-кредитных организаций.

Группой разработки финансовых мер борьбы с отмыванием денег (FATF – Financial Action Task Force), созданной в 1989г. для борьбы с финансовыми преступлениями, были подготовлены общие принципы деятельности государств в борьбе с отмыванием денег, касающихся в основном следующих областей:

а) уголовное право каждой страны должно быть адаптировано таким образом, чтобы международное сотрудничество судебных органов могло функционировать максимально эффективно;

б) усиление сотрудничества между финансовыми институтами и регулирующими органами в выявлении сделок с криминальными капиталами;

в) банковское законодательство каждой страны должно быть уточнено и дополнено, особенно в разделах, посвященных обязательной идентификации клиентов, осуществляющих сложные и необычные операции;

г) определение правил взаимоотношений отдельных стран с налоговыми убежищами, играющими важную роль в отмывании капиталов.

Закон Украины «О противодействии и предотвращении легализации (отмывания) доходов, полученных преступным путем» содержит практически все рекомендаций FATF. Одним из направлений в сфере такой деятельности, способствующим повышению эффективности профилактики и расследования преступлений в сфере финансово-кредитных отношений, может являться создание единой межведомственной информационно-аналитической службы в стране. Основной задачей данного подразделения должна быть высокопрофессиональная обработка в короткие сроки криминологической информации, дающей возможность отслеживать новые формы мошенничества в финансово-кредитной сфере, оперативно реагировать на необходимость совершенствования профилактических мер и законодательства.

Также должен проводиться анализ причин и условий, способствующих совершению мошенничества в сфере финансово-кредитных отношений, а также должны изучаться криминологические особенности личности преступников. Немаловажными мерами следует считать разработку и подписание двусторонних договоров с высокоразвитыми странами, в которых была бы регламентирована процедура возвращения денег, полученных незаконным путем и переданных за границу. Страны, которые ведут активную борьбу с мошенничеством, должны выявлять и ликвидировать «теневые» банки; бороться с коррупцией и организованной преступностью в органах управления финансово-банковской системой; противостоят получению «грязных» денег из-за границы под видом больших инвестиций; улучшать аудит денег, которые поступают в уставные фонды субъектов хозяйствования. Достичь желаемых результатов и пресечь волну мошенничества в финансово-кредитной сфере можно лишь объединив усилия всех государственных органов, уполномоченных банков и финансовых учреждений.

Список цитированных источников

1. Чернявский, С.С. Финансовое мошенничество: методологические засады расследования: – К.: Хай-Тек Прес, 2010. – 624с.
2. Барановский, О.И. Отмывание денег: определение и пути противостояния. – Х.: Вид-во «Форт», 2003. – 472с.
3. О противодействии и предотвращении легализации (отмывания) доходов, полученных преступным путем: Закон Украины от 28.11.2002г. №249-IV.
4. Коростин, О.Е. Отмывание денег: теоретико-правовые меры противодействия и предотвращения в Украине / О.Е. Коростин. – К., 2007. – С.402.
5. www.finance.ua
6. Гросс, Г. Руководство для судебных следователей как система криминалистики. – Новое изд. / Г. Гросс. – М., 2002. – С.918.
7. Коротков, А.П. Все великие аферы, мошенничества и финансовые пирамиды от Калиостро до Мавроди. – М., 2010. – 255с.
8. Великий Скок // Акцент-плюс. – 2002. – №14-15. – с.7.

УДК 336.71

Петришак Н.Р.

Науковий керівник: к.э.н., доцент Другов О.О.

Львівський інститут банківської справи УБС НБУ, м. Львів, Україна

БАНКІВСЬКОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Проаналізовано сучасний стан банківського інвестиційного кредитування в Україні, проблеми його розвитку, чинники, які стримують банки активно кредитувати економіку та запропоновано напрями активізації банківської сфери в інвестиційних процесах.

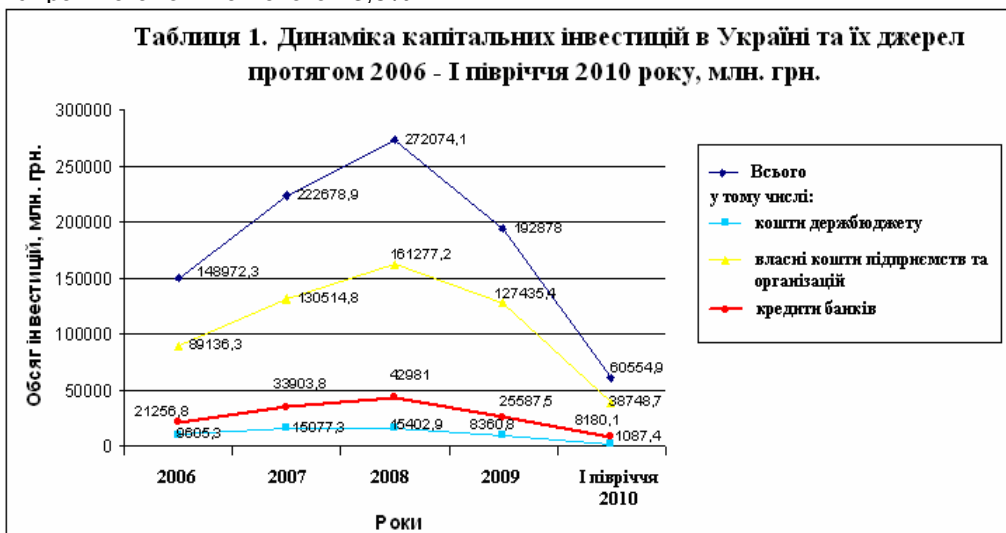
Ключові слова: кредит, банківський інвестиційний кредит, капітальні інвестиції.

- Постановка проблеми: В умовах розвитку ринкових відносин, виходу вітчизняної економіки з кризи та для забезпечення стабільності економічного зростання важливого значення набуває інвестиційна діяльність економічних суб'єктів. Одним із найважливіших внутрішніх джерел інвестиційних ресурсів в Україні, як і в багатьох країнах світу, є банківські кредити, що пояснюється великими фінансовими можливостями банківських установ, порівняно із іншими інституціями. Але, на жаль, механізм банківського інвестиційного кредитування в Україні не працює належним чином і цей процес має доволі декларативний характер.

- Мета дослідження: аналіз сучасних проблем банківського інвестиційного кредитування в Україні та розробка заходів для їх подолання.

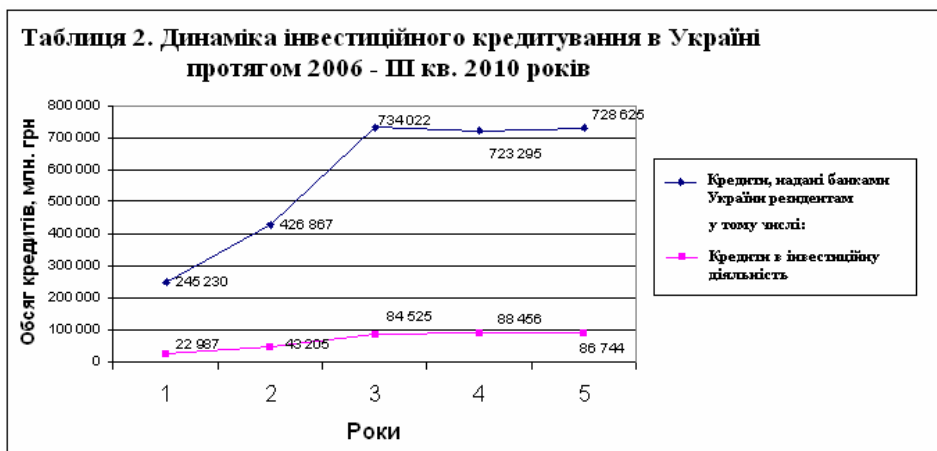
- Обґрунтування отриманих результатів: Сферу інвестиційного банківського кредитування становлять кредити, що спрямовуються на вкладення в об'єкти реального інвестування, пов'язані з відтворенням засобів виробництва, матеріально-речових цінностей, а також з інноваціями.

- Серед джерел фінансування інвестицій виділяють: власні кошти підприємств, кошти державного та місцевих бюджетів, кошти інвестиційних фондів, іноземних інвесторів, банківські кредити та ін. У Таблиці 1 [1] зображено динаміку капітальних інвестицій в економіку України за джерелами фінансування протягом 2006 - I півріччя 2010 року. Як бачимо, включно до 2008 року досить стабільними темпами – у 1,2-1,5 разів щорічно - зростали обсяги інвестицій. Обсяг банківського інвестиційного кредитування за відповідний період зростає у 1,3-1,6 разів щорічно і станом на кінець 2008 року становив 42,98 млрд. грн., що тобто майже 16% від усіх джерел фінансування інвестицій. Після спалаху фінансової кризи 2008 року стан банківського кредитування реальної економіки почав погіршуватися. На кінець 2009 року обсяг капітальних інвестицій знизився до позначки 192,88 млрд. грн., а обсяг вимог банків за інвестиційними кредитами знизився на 51% і становив 25,59 млрд. грн. Протягом I півріччя 2010 року рівень інвестування економіки досить вагомо знизився і обсяги інвестицій загалом зменшились більше, ніж у 3 рази, порівняно із 2009 роком, і становили 60,55 млрд. грн., відповідно й рівень банківських кредитів як одного із джерел фінансування реальної економіки знизився дещо більше, ніж у 3 рази, і становив всього лиш 8 млрд. грн. Станом на кінець I півріччя 2010 року частка банківських інвестиційних кредитів у сукупності джерел фінансування інвестицій в Україні становила всього 13,5%.

- Показники сучасного стану фінансування інвестицій в Україні, які є навіть нижчими за відповідні показники 2006 року, свідчать про неможливість забезпечення повноцінного розширеного відтворення в нашій країні. Дослідивши рівень фінансування інвестиційної діяльності за різними джерелами, можемо зазначити, що підприємства України фінансують розвиток головно за рахунок власних коштів, а кредити банків лише частково задовольняють потребу у фінансуванні.

- У Таблиці 2 [2] відображено структуру кредитів, наданих депозитними корпораціями України резидентам протягом 2006 – III кварталів 2010 року (інформація із статистики НБУ - дещо відрізняється від даних Державного комітету Статистики України).

За даними таблиці робимо висновок про вкрай низьку частку інвестиційних кредитів у кредитних портфелях українських банків. Станом на кінець 2006 року ця частка становила 9,37%. Протягом років вона дещо зростає і, починаючи із 2008 і завершуючи третім кварталом 2010 року, становить 11-12%. Хоча, враховуючи фактор кризи неплатежів і відповідно значного збільшення частки проблемних кредитів в українських банках, можемо зробити висновок про те, що ця цифра тримається на одному рівні протягом вже майже трьох років не за рахунок здійснення банками активних операцій із фінансування інвестиційної діяльності, а через неповернення та реструктуризацію виданих раніше кредитів. Ці дані свідчать про недостатнє фінансування розширеного відтворення української економіки банками, які більш зорієнтовані на фінансування споживання, аніж розвитку.

• Проаналізувавши праці українських та зарубіжних вчених (3-8), ми виділили основні чинники, що стримують розвиток банківського інвестиційного кредитування:

1) зменшення довгострокової ресурсної бази банків (скорочення строків розміщення депозитних вкладів через низьку довіру до банківської системи у кризовий період, їхня доларизація, суттєве погіршення доступу до міжнародних ринків капіталу в кризовий період) та орієнтація банків на короткостроковий характер використання грошових ресурсів;

2) зниження кредитоспроможного попиту потенційних позичальників, зокрема тих галузей, які найбільше потребують капіталовкладень (зменшення номінальних доходів як підприємств, так і населення, зниження підприємницької активності через невизначеність економічних перспектив у кризовий період, знецінення кредитного забезпечення через обвал цін, застій на ринку нерухомості й високі кредитні ставки банків;

3) незахищеність прав банків-кредиторів (недосконалість чинного законодавства та дії вітчизняної судової системи, складність механізмів реалізації господарського права зумовлюють високий ризик неповернення та значні збитки банків при реалізації прав на відшкодування кредитної заборгованості шляхом конвертації заставленого майна);

4) наявність у банків більш дохідних та менш ризикових сегментів розміщення ресурсів, ніж підприємства реального сектору (підприємства зі швидкою оборотністю капіталу (сфера торгівлі й послуг), а також валютний ринок та ринок державних цінних паперів, зокрема, облігації внутрішньої державної позики).

• Враховуючи ситуацію, що склалася, необхідно шукати шляхи та розробляти механізми стимулювання кредитної активності банків у реальному секторі економіки України. На основі аналізу праць вітчизняних учених (3-8), ми дійшли до висновку, що доцільно запропонувати такі заходи щодо мінімізації негативного впливу зазначених чинників та активізації ринку банківського інвестиційного кредитування:

1) підвищення довгострокової бази залучених коштів через стимулювання залучення грошових вкладів населення, за рахунок підвищення якості обслуговування;

2) прийняття Закону України «Про банківський кредит», що надасть змогу збільшити об'єми довгострокового кредитування, шляхом зменшення існуючих кредитних ризиків для банків та *внести зміни до Цивільного кодексу України, які б унеможливили дострокове розірвання депозитних договорів, за винятком чітко обумовлених форс-мажорних випадків;*

3) підвищення рівня концентрації банківського капіталу шляхом поглинання більш сильними банками слабких, а також злиття невеликих банків в концерни і холдинги, а також створення спеціалізованих інвестиційних банків, які кредитуватимуть виключно інвестиційну сферу (необхідний мораторій на доступ до сфери споживчого кредитування);

4) *доцільно надавати певні пільги, зокрема податкові, кредиторам та позичальникам кредитів на інвестиційні цілі, визначені державою як пріоритетні*, запровадити заходи щодо диференціації економічних нормативів залежно від частки інвестиційних кредитів банку в реальному секторі економіки, ввести механізм стимулювання довготермінового кредитування банків через цільове рефінансування під інвестиційні проекти, створення системи страхування інвестицій, надання державних гарантій.

Висновки: Проаналізувавши сьогоденний стан ринку банківського інвестиційного кредитування в Україні ми виявили ряд чинників, які гальмують його розвиток, основні серед яких: зменшення довгострокової ресурсної бази банків, зниження кредитоспроможного попиту потенційних позичальників, незахищеність прав банків-кредиторів, наявність у банків більш дохідних та менш ризикових сегментів роз-

міщення ресурсів, ніж підприємства реального сектору. З метою «увімкнення» механізму кредитування банками інвестиційної діяльності в нашій країні запропоновано наступні заходи: підвищення довгострокової бази залучених коштів, удосконалення законодавчої бази для захисту прав банків-кредиторів, концентрація банківського капіталу шляхом утворення холдингів, концернів, а також створення інвестиційних банків, корегування нормативних вимог функціонування, пільгових режимів та інших умов діяльності банків, які активно кредитують реальний сектор економіки. Очевидним також є те, що банківське інвестиційне кредитування потребує стимулювання зі сторони держави.

Список використаних джерел

1. Інвестиції та будівельна діяльність [Електронний ресурс]. – www.ukrstat.gov.ua
2. Кредити, надані депозитними корпораціями (крім Національного банку України) [Електронний ресурс]. – <http://www.bank.gov.ua/Statist/sfs.htm>
3. Сомик А. С. Сучасний стан та напрями стимулювання розвитку банківського інвестиційного кредитування в Україні / А.Сомик, С. Жуйков // Вісник Національного Банку України. – 2010. №7. – С.28-34
4. Гуцал, І.С. Проблеми й перспективи функціонування інвестиційних банків / І.С. Гуцал, А.О. Тимків // Фінанси України. – 2009. №11. – С.78-87.
5. <http://disser.com.ua/contents/35101.html>
6. Вовчак, О.Д. Банківське кредитування як чинник фінансового забезпечення інвестиційного процесу в Україні // Наук. вісник: Збірник науково-технічних праць. – Львів: УкрДЛТУ, 2003. – Вип. 13.4. – С. 165-170.
7. Карташян, О.В. Організаційно-економічні механізми інвестиційної діяльності комерційних банків: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. екон. наук: спец. 08.04.01 «Фінанси, грошовий обіг і кредит» / О.В. Карташян. - Львів, 2006. - 20 с.
8. Сколотяний, Ю. Антикризисні стратегії для України: державні фінанси, заощадження, інвестиції / Ю. Сколотяний, О. Дубинський // Дзеркало тижня. — 2010. — №6. — <http://www.dt.ua/2000/2020/68726/>
УДК 657.1

Дземішкевич І.О.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Гончаренко О.О.

Черкаський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України, м. Київ, Україна

ГАРМОНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ УКРАЇНИ, РОСІЇ, БІЛОРУСІ ВІДПОВІДНО ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ

Інтернаціоналізація економічних відносин та їх ринкове спрямування зумовили потребу стандартизації обліку і звітності як інформаційних засобів ділового спілкування та ефективного господарювання. Зважаючи на це, питання введення Міжнародних стандартів в національну економіку є актуальним. Дослідженнями в заданому напрямку займалися такі вітчизняні і зарубіжні вчені як: О.Амата, Р.Антоні, Дж. Блей, Ф. Бутинець, С. Голов, В. Костюченко, та багато інших.

Незважаючи на процеси стандартизації обліку і звітності, які відбуваються у світі, методика і техніка відображення окремих господарських операцій у різних країнах, форми і порядок надання інформації різним категоріям користувачів мають свої особливості. Це пов'язано з тим, що Міжнародні стандарти не визначають методику та техніку обліку і, крім цього, окремі країни по-різному підходять до запровадження в себе Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). В Україні процес переходу на міжнародні стандарти супроводжується гострими дискусіями та різними підходами до вирішення даного питання. З введенням МСФЗ на українському правовому полі України виникає безліч проблем та ситуацій технічного характеру. По-перше, суб'єкти господарювання, які повинні будуть складати звітність відповідно до вимог МСФЗ, мають вкласти значні кошти на впровадження нових стандартів і покриття відповідних витрат; по-друге, постає питання контролю якості бухгалтерської звітності, складеної за МСФЗ, з боку державних органів і професійних об'єднань бухгалтерів та аудиторів; не менш важливою є швидка адаптація інших нормативних актів України.

Варто зазначити, що проблема переходу на МСФЗ є актуальною не лише для України, а і для багатьох інших держав, особливо для країн-членів колишнього СРСР. В зв'язку з цим, потрібно якнайшвидше приводити діючі національні стандарти та нормативно правові акти з питань регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності у відповідність до МСФЗ. Провівши аналіз нормативно правової бази з питань обліку в Україні, Російській Федерації, Республіці Білорусь, та порівнявши її із МСФЗ (табл. 1), можна зробити певні висновки.

Україна останньою із трьох держав прийняла закон, що встановлює правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

В Росії та Україні складання і ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності регулюється не лише законодавчими актами, а й спеціально розробленими нормативними положеннями: Положення бухгалтерського обліку (Росія) та Положення (стандарти) бухгалтерського обліку (Україна) відповідно. Що ж до Республіки Білорусь, то законом чітко не сформовані та не виокремлені такі положення.

Щодо визначення бухгалтерської (фінансової) звітності, то порівняно з національними стандартами, МСБО подає більш гнучку залежність фінансової звітності від бухгалтерського обліку. У Положеннях